

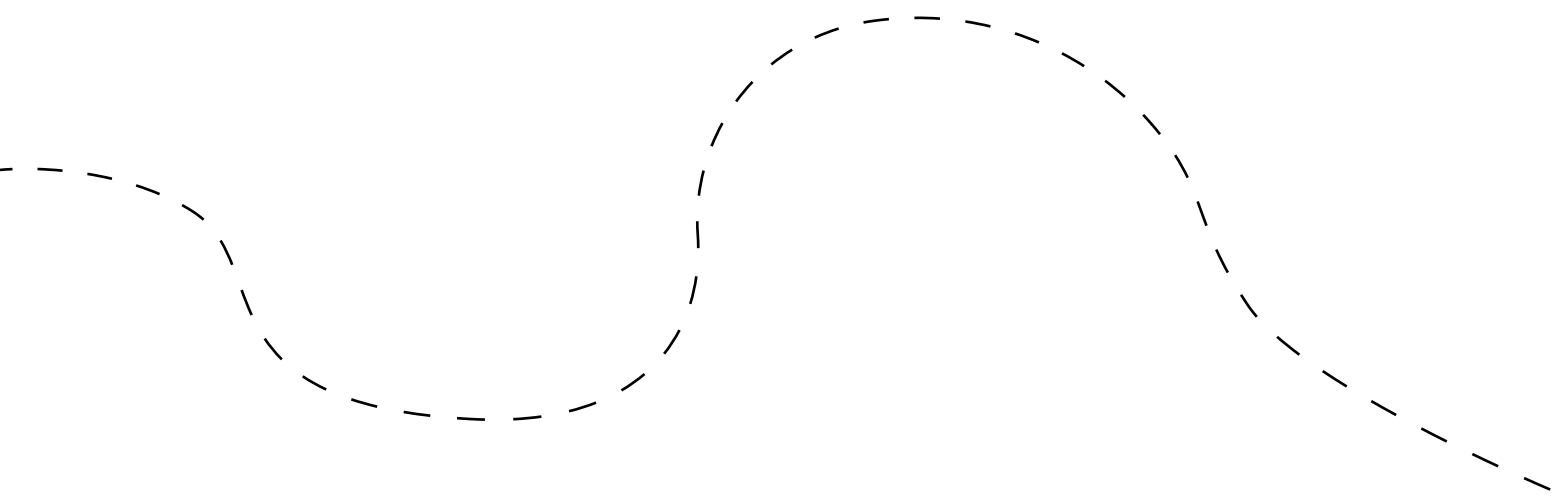
Hverdagsreisen

Nye Vevelstad stasjon i Nordre Follo

Innhold

Om rapporten	03
Prosjektet Hverdagsreisen	04
Prosjektstart	09
Innsikter fra felt	13
Mulighetsrom	20
Fra felt til testbar idé	21

Om rapporten

Det du nå leser er lærdommene fra feltarbeid gjennomført på Vevelstad i Nordre Follo kommune. Det er en del av prosjektet Hverdagsreisen, et samarbeid mellom DOGA og Sunne kommuner – WHO sitt norske nettverk. Det er en del av DOGA sin satsning “Arkitektur og folkehelse”.

Målet er å utforske en metode for økt innsikt i hvordan folk blir påvirket av sine fysiske miljø, slik at man kan bygge og planlegge for bedre folkehelse. Nordre Follo har vært med i runde to av Hverdagsreisen, sammen med to andre deltakende kommuner.

Prosjektet startet opp i desember 2022, og ble avsluttet i april 2023.

Klikk her for å se hovedrapporten
[Hverdagsreisen](#) ↗

“

*Jeg liker at det er sentralt.
Men ikke i byen.*

- Innbygger om Vevelstad

Prosjektgruppe Nordre Follo

- Haavard Skare, prosjektleder
- Ingvild Egin
- Anna Lina Toverud
- Karine Heidi Berentsen
- Tim Røssel

- Voica Dumitrascu Imrik, HRP
- Christoffer Hovland Jonassen, HRP

For DOGA

- Jørgen Hallås Skatland, prosjektleder Hverdagsreisen
- Ingerid Helsing Almaas, fagansvarlig tidligfase arkitektur

For Sunne kommuner

- Maria Eintveit, prosjektleder Hverdagsreisen
- Vigdis Holm, daglig leder

Designteam i Comte Bureau

- Lene Haus, arkitekt og prosjektleder
- Adrian Hasnaoui Haugen, sosialantropolog

Illustrasjoner: Viktor Saksehaug

2 Hente innsikt

Lære om hverdagsreisene til innbyggerne som bor i eller ferdes i prosjektområdet.

3 Hva har du lært?

Analysere innsikter fra feltarbeidet.

1 Starte

Legg et godt grunnlag for prosjektet. Avklar hva dere vil finne ut, og hvordan dere skal gå frem.

4 Identifisere mulighetsrom

Basert på innsiktene, finn muligheter og retninger for løsninger.

5 Designsprint: Prototyp ideer!

Gjennomfør en designsprint for å raskt utvikle en eller flere testbare løsninger.

Hverdagsreisen - steg for steg

Prosjektet

Hverdagsreisen

Hvorfor et prosjekt om hverdagsreiser?

Våre bygde omgivelser legger rammer for livene våre. De påvirker våre fysiske aktiviteter, og de påvirker hvilke sosiale møter som oppstår – eller ikke oppstår. Ved steds- og byutvikling har man derfor muligheten til å gjøre gode valg som bidrar til å fremme god helse og sosial inkludering.

Det er bred politisk enighet om viktigheten av helsefremmende og tverrfaglig folkehelsearbeid i norske kommuner. I regjeringens handlingsplan for fysisk aktivitet (2020), hvor bl.a. DOGA bidro med innspill, er det en tydelig satsning på økt fysisk aktivitet på tvers av sektorer og departementer. I Folkehelsemeldingen «Gode liv i et trygt samfunn» (2018-2019) er forebygging av ensomhet et av tre fokusområder. Det mangler dog i begge meldingene fokus på hvordan kommunene kan og bør forebygge ensomhet og stimulere til fysisk aktivitet gjennom de bygde omgivelsene.

Samtidig som den generelle fysiske hverdagsaktiviteten i befolkningen går ned, er ensomhet et økende problem. Det foregår en sterk fortetting av norske byer og tettsteder, men inaktivitet og sosial isolasjon er en utfordring både i tettbygde og spredtbygde strøk.

For å møte denne situasjonen vil bolignære og felles utearealer bli stadig viktigere aktivitetsarenaer i mange ulike lokalmiljø.

Utformingen av fellesskapsrom, med ivaretagning av grøntstrukturer og tilrettelegging for aktiv transport, sosial samhandling og fysisk aktivitet, vil dermed ha avgjørende innvirkning på folkehelsen. I et folkehelseperspektiv er derfor våre felles utearealer og samlingssteder en svært viktig fremtidsressurs med stor samfunnsmessig verdi.

I 2019 startet DOGA initiativet «Arkitektur og folkehelse», der man leter etter måter å utforme uteområder som fremmer helse og trivsel. Hverdagsreisen er et forprosjekt i dette initiativet, og har som mål å avdekke hvordan folk beveger seg i sine hverdagsreiser, og samtidig bidra til at kommuner benytter mer design- og arkitekturkompetanse i sitt folkehelsearbeid.

Med utgangspunkt i «hverdagsreisene» til et utvalg mennesker i forskjellig alder på forskjellige steder, har Comte Bureau i dette forprosjektet undersøkt barrierer og drivere for fysisk aktivitet og sosiale møter i bygningsnære uteområder.

“*Det overordnede målet for prosjektet er å skape flere sosiale møter og mer fysisk aktivitet i nærmiljøene våre.*”

- Utdrag fra prosjektbeskrivelse

Hva er en hverdagsreise?

En hverdagsreise er alt du gjør fra du går ut døra om morgen til du er tilbake igjen på kvelden. I prosjektet Hverdagsreisen har vi som mål å skape by- og stedsutvikling som er både sosialt bærekraftig og helsefremmende. For å utvikle gode løsninger trenger vi innsikt i hvilke behov vi skal skape løsninger for å møte. Gjennom feltarbeid i tre pilotkommuner har vi utforsket om tjenstedesignfagets brukersentrerte tilnærming kan gi ny og nyttig kunnskap for de tidlige fasene i arkitektur- og stedsutvikling, samt til det overordnede folkehelsearbeidet.

Det finnes en rekke ulike tilnærminger for å forstå et sted eller et område. I Hverdagsreisen har vi hatt som mål å utforske en ny måte å gjøre dette på. Vi har gått kvalitativt til verk for å skape et rikt og dypt bilde av som hemmer og fremmer fysisk aktivitet og sosiale møter utendørs.

“ Når folk er ute og går, beveger de seg på tvers av eiendomsgrenser og ansvarsområder, de er på en «hverdagsreise» som følger sin egen logikk, avhengig av hva folk holder på med og hvor de skal.

- Utdrag fra prosjektutlysning

Metodikk og fremgangsmåte

Løsninger basert på innbyggernes behov

Hverdagsreisen har handlet om å gå bredt og åpent ut, for å identifisere mulighetsrommene som faktisk kan påvirkes og lage løsninger som treffer disse. Hverdagsreisen tar utgangspunkt i brukerreisemetodikk for å forene design og arkitektur som fagfelt.

De fleste av oss har et ganske ubevisst forhold til hverdagen sin og hvordan de bygningsnære omgivelsene er med på å støtte opp rundt eller komplisere egen hverdag. Det kan derfor være utfordrende å sette ord på hva man har behov for eller hvordan man ønsker å ha det. Gjennom halvstrukturerte intervjuer hvor man samtidig tegner opp sin egen *brukerreise*, i dette tilfellet sin egen hverdagsreise, kan man gjennom intervjuet avdekke temaer og behov man i utgangspunktet ikke var seg bevisst.

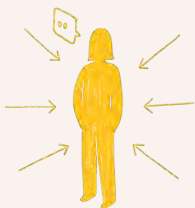
Verktøykassen benyttet i felt er ikke ny, og er veletablert i designfaget og i atferds- og samfunnsvitenskaper som atferdspsykologi, antropologi og sosiologi.

Å se denne verktøykassen i sammenheng med kommunenes folkehelsearbeid og inn i sted- og områdeutvikling er imidlertid ny.

Hverdagsreise-tilnærmingen baserer seg på at “alt henger sammen med alt”. Det er altså ikke gitt hva utfallet og løsningene på en slik prosess er når man starter. Som kommune vil dette bety at løsningene kan være en romlig og arkitektonisk løsning, et produkt, en tjeneste, eller å endre noe organisatorisk. For kommunen gir dette et godt nytt startsted, ved at du starter i riktig ende når du skal prioritere hvordan du skal gå frem.

Hverdagsreise-metoden er ment som en praktisk tilnærming til hvordan man relativt raskt kan innhente innsikt for å få en dypere forståelse og for å kunne avdekke nye løsninger. Ambisjonen for metoden er at den kan supplere kommunens arbeid med folkehelse – og bidra til en stedsutvikling som skaper mer fysisk aktivitet og flere sosiale møter.

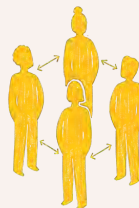
Prinsipper for arbeidet

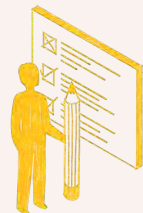
Brukersentrert
fordi de som har skoen på kjenner best hvor den trykker.

Visualisere funn og sammenhenger
fordi det kan forenkle det komplekse og skape felles forståelse.

Samskaping
fordi fremtidens løsninger best skapes sammen med de som skal tilby og bruke dem.

Tidlig testing
fordi du må prøve noe for å vite om det fungerer.

På med skoa og ut på feltarbeid!

Feltarbeidet ble gjennomført på Vevelstad og Langhus den 7. og 8. februar 2023. Vi startet med utfordringen og målgruppen kommunen hadde definert selv.

Det har vært et viktig poeng i Hverdagsreisen-prosjektet å gjennomføre det kvalitative arbeidet *i felt sammen med* de man snakker med. Slik får man som prosjektgruppe opplevd stedet over noe tid, i tillegg til at det byr på muligheten til å samle innsikt på ulike tider av døgnet.

Det har vært to personer til stede i felt fra Comte Bureau, i tillegg til kommunens prosjektgruppe og representanter fra DOGA.

Omfanget av feltarbeidet

- **1 nøkkelinformantintervju**
- **Kick-off med prosjektgruppen**
inkl. bruk av observasjonsguiden
- **Gruppeintervju med tre representanter fra elevrådet,**
Haugjordet Ungdomsskole
- **1:1-intervju med 7 innbyggere i ulike livsfaser**
- **Observasjon**
Vevelstad og Langhus
- **Uformelle samtaler med ungdom**
Langhus kafé (8-10 stk.)

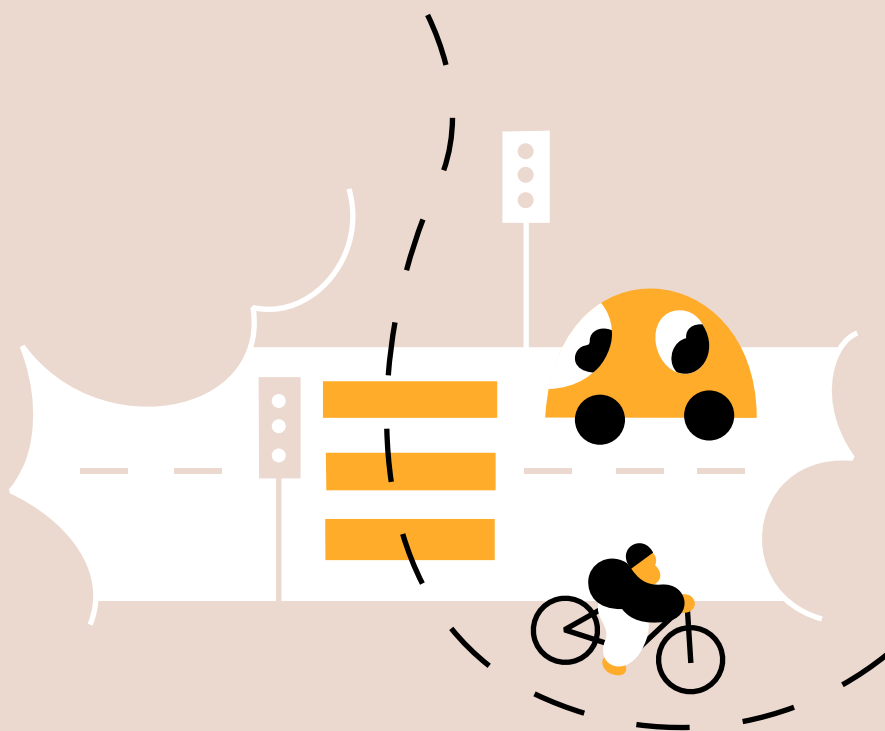

Prosjektstart

Hvorfor søkte Nordre Follo kommune om å delta i prosjektet?

Området rundt Vevelstad stasjon og Langhus Idrettspark skal utvikles på en helhetlig måte. Arealene ligger innenfor et område som både regionale og nasjonale myndigheter ønsker å fortette. Det ligger nært kollektivknutepunkt som tog og buss, og inntil et større etablert boligområde med barnehage, skole og idrettsfasiliteter.

Nordre Follo søkte seg til Hverdagsreisen fordi metodikken som brukes kan gi dem verdifull innsikt, og kan brukes inn i det videre arbeidet med stedsanalyse og medvirkningsprosesser i området rundt Vevelstad stasjon.

Nordre Follo sin problemstilling for Hverdagsreisen

De neste årene skal området ved Vevelstad stasjon utvikles til et attraktivt boligområde. Kommunen ønsker liv og flere gode møteplasser for sin lokale befolkning, spesielt i vinterhalvåret.

Hvordan kan mer kunnskap om befolkningens hverdagsreiser bidra til å finne gode tiltak som kan fremme fysisk aktivitet og sosiale møter i området nye Vevelstad stasjon, hele året?

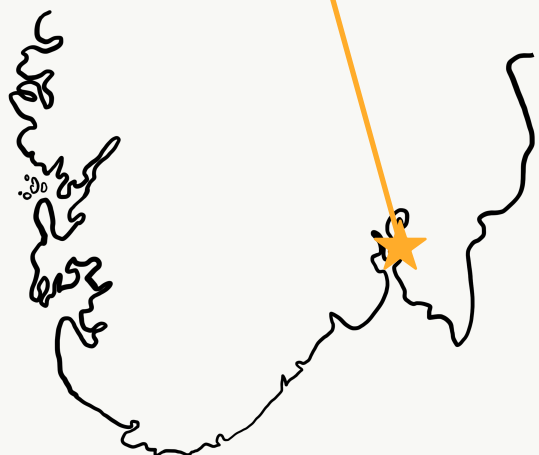
“ Vi ønsker å styrke folkehelseperspektivet i et helårsperspektiv. Det vil være verdifullt i en tidlig fase å få innsikt om barrierer og motivasjonsfaktorer, som fremmer sosiale møter og økt hverdagsaktivitet.

- Utdrag fra prosjektsøknaden

Prosjektområde: Langhus

Nordre Follo kommune ble etablert 1. januar 2020 og består av de to tidligere kommunene Oppegård og Ski. Den nye kommunen har rundt 60.000 innbyggere. Innbyggertallet forventes å stige til nærmere 80.000 i 2040. Follobanen, med utbygging av dobbeltspor mellom Oslo og Ski, er et vesentlig element i veksten og er fra 2023 i drift. Den nye kommunen blir et kraftsenter i regionen, med Ski som kommunesenter og Langhus som et lokalt tettsted. Nordre Follo kommune har ambisjon om å være landets beste oppvekstkommune og være i front innen innovasjon i helse- og omsorgstjenestene.

Feltarbeid gjennomført:
07-08. februar 2023

Om Vevelstad/Langhus

Prosjektområdet

Utviklingsområdet ligger sentralt på Langhus og er i dag preget av store trafikkarealer med blant annet innfartsparkering. Det er gode grønne kvaliteter i nærområdet. Det vil være avgjørende og viktig at det i tidlig fase av planleggingen legges til rette for gode og trygge forbindelser inn i disse områdene.

Det er store arealer innenfor planområdet som brukes lite. Gamle Vevelstad vei, gang- og sykkelveier og offentlig rom har variert standard og oppholdskvalitet, og er modne for en opprusting. I tillegg mangler området en tydelig definert struktur og sentrale møteplasser.

Langhus har en viktig regional funksjon fordi det er koplet til det regionale jernbanenettet. Tettstedet er en del av bybåndet mellom Ski

og Oslo, og skal utvikles til et bærekraftig og levende tettsted med høy boligtetthet i tråd med regionale retningslinjer.

Fokusområdet

Resultatene fra et feltarbeid med Hverdagsreisen sin metodikk bør kunne brukes på flere måter, blant annet som innspill til en mulighetsstudie, parallelt med biotop-kartlegging (kartlegging av naturtyper) og videre medvirkningsprosesser.

Utviklingsområdet er stort og mye skal utredes. Prosjektet ønskes derfor spisset mot omkringliggende bebyggelse og de som bruker området i dag. Kunnskap om suksesskriterier for en sunnere hverdagsaktivitet året rundt, både for de som bor der og de som flytter inn.

▲ Bilde: Prosjektområdet Nye Vevelstad stasjon

Innsikt

Det er et generelt ønske om å utforme området rundt Vevelstad Stasjon og Langhus Idrettspark med helsefremmende omgivelser når det skal planlegges og utvikles. I og rundt stasjonen skal det gis plass til mange nye boliger med trygge og gode gang- og sykkelmuligheter, med kort avstand fra boliger til de fleste av dagliglivets funksjoner. Dette inkluderer blant annet skoler, barnehager, dagligvarebutikk, helsetjenester og attraktive grønne uteområder som skal fungere som sosiale møteplasser for aktivitet og rekreasjon.

Innsikten fra dette Hverdagsreisen vil kommunen benytte i samarbeid med utvalgte konsulentmiljøer i arbeidet med de videre planer for utvikling av området rundt Vevelstad Stasjon og Langhus Idrettspark.

Utfordringer

Andelen eldre øker og flere vil bo hjemme lenger. Mange eldre trives, men i særlig høy alder øker forekomsten av depressive symptomer og ensomhet. Eldre som er aktive og i god fysisk form vil i større grad kunne være selvhjulpne i hverdagen og kan bo hjemme lengre.

Det er et overordnet mål at eldre skal bo, ferdes trygt og kunne bruke kommunens seniortilbud og møteplasser gjennom hele året. Det satses på snarveier, bussholdeplasser, gode rutiner for drift og vedlikehold av gangtraseer.

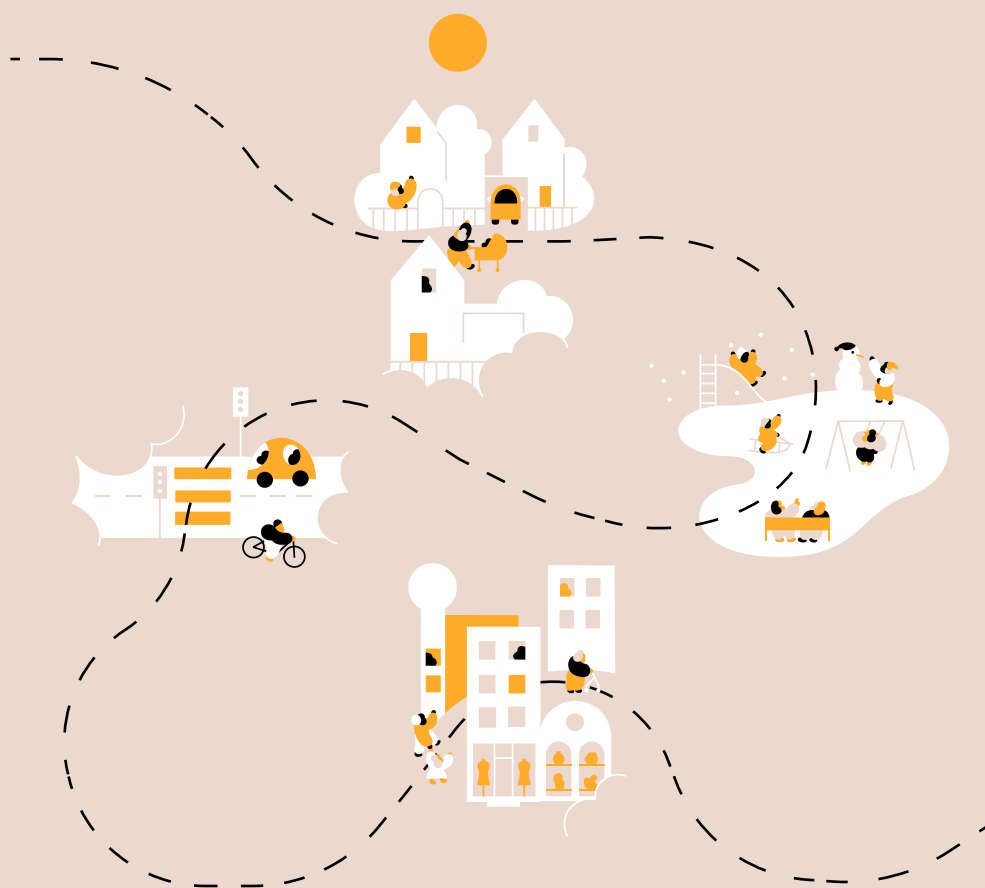
Fra et folkehelseperspektiv bør både barn, voksne og eldre redusere tida de bruker på stillesittende aktivitet og øke tiden de bruker på moderat fysisk aktivitet. Gode uterom, gangakser og bevegelsesbaner for de eldre er samtidig bra for syklende og gående i alle aldre.

Innsikter fra felt

Gjennom feltarbeidene i Nordre Follo har vi kommet frem til flere innsikter om hva som påvirker hverdagsreisene til innbyggerne i området.

Innsiktene er definert som “påvirkningsfaktorer” og representerer både en potensiell fremmer og en potensiell hemmer for mer fysisk aktivitet og sosiale møter utendørs i de mindre attraktive tidene av året. Eksempelvis vil det å bli kjørt til skolen kunne være både en hemmer og fremmer for fysisk aktivitet i en ungdom sin hverdagsreise. Et annet eksempel er hvordan “minste motstands vei” i hverdagslogistikken kan være årsaken til å benytte bil, bare bli hjemme eller velge bort et sosialt møte.

Vi har lært at hverdagsreisene på Vevelstad....

... styres av hvor selvstendig og selvhjulpen du er

Selvstendighet

Helse og hvor mobil du er på egenhånd påvirker hverdagsreisen din. Bilen blir i dag eneste løsning vinterstid om du er avhengig av rullestol for å komme deg ut og rundt på egenhånd. Uten bil blir hverdagsreisen din veldig væravhengig dersom du bor i Vevelstad/Langhus. *Livet kan da bli veldig lite for enkelte, særlig i vinterhalvåret.*

Økonomi

Når det er langt til tilbud og aktiviteter er man avhengig av transport. Transport koster penger. Økonomi påvirker dermed flere gruppers hverdagsreiser. For de gruppene som ikke kan velge kollektive løsninger som buss og tog grunnet manglende tilgjengelighet (må bestilles 3 dager i forveien ved rullestol, manglende ramper, nivåforskjeller etc.) kan taxi bli eneste løsning. Og da blir en Oslo-tur fort 7-800kr med taxi t/r Ski stasjon.

“

Går tur hver dag. Tre ganger om dagen. Uansett. Med mindre det er for mye snø og is. Da ringer jeg sønnen min som tar bikkja de dagene jeg ikke kommer meg ut.

- Ufør innbygger med hund

Vi har lært at hverdagsreisene på Vevelstad...

... styres av at de fleste behov og gjøremål ordnes andre steder

Folk trekkes bort

Langhus har utviklet seg boligfelt for boligfelt, og mangler et sentrum som forbinder områdene. Det betyr at det er mange boliger, men lite utover dette. *Sosiale og praktiske gjøremål ordnes andre steder* og trekker folk vekk fra området.

For få møtesteder

Det er så få møtesteder i dag at én brukerguppe lett tar over og dominerer stedet. Dermed opplever andre at stedet har "feil profil" og ikke et tilbud for dem.

- Hvor henger ungdom fra 10. klasse til 1.vgs?
- Når formiddags-øl er formålet med besøket for én bruker, så drar ikke det pensjonerte ekteparet dit for en kaffe.

“

Når det ikke er flere alternative møtesteder, så blir de første som søker dit...vel...Det er ikke det øvre sjiktet, ikke det mellomste heller...

- Innbygger, pensjonist

Vi har lært at hverdagsreisene på Vevelstad...

... defineres av kjennskapen din til området

Hvor er det jeg skal?

Det er få tydelige destinasjoner, på tross av flotte grøntområder som mange trekker frem. Det er ikke intuitivt å finne frem til disse som ukjent eller nyinnflyttet til området. Man lærer seg sine favoritttruter gjennom prøving og feiling.

Flyktig tilhørighet

Man knytter ikke nødvendigvis tilhørighet til området, om alle sosiale og praktiske gjøremål skjer andre steder. For endel innbyggere blir Vevelstad og Langhus dermed kun stedet man bor, fordi det er praktisk der man nå er i livet, men ikke stedet man trekker frem som hjemsted eller der man ser for seg å bli gammel.

“

Jeg bare ordner ærender og det jeg trenger i Oslo, på vei til toget hjem fra jobb.

- Innbygger, småbarnmor

Vi har lært at hverdagsreisene på Vevelstad...

... styres av manglende helhetstenkning

Sambruk og flere brukergrupper

Mye av kommunens tiltak og prosjekter planlegges med kun én brukergruppe i tankene. Svømmebasseng for idrettens behov, mens det med enkle grep er andre brukergrupper som også kunne brukt dette. Fasiliteter står tomme deler av tiden, og kan fylles med mer aktivitet enn i dag. Her er det et uutnyttet potensial.

Dagtilbudet

Området har mange innbyggere som ønsker et bedre dagtilbud av meningsfulle aktiviteter. Når fasiliteter likevel finnes, hvorfor ikke åpne de opp og gi nærområdet noe å fylle dagtid med?

Ombygginger og planlegging

Skoleungdom, personer med funksjonsnedsettelse og miljøbevisste småbarnsforeldre i tidsklemma har alle følt på hvordan fremkommelighet glemmes når man gjør ombygginger som påvirker mye brukte veier og fortau.

“

Kroppen min elsker å svømme, men de bygger det nye bassenget uten rampe. Det betyr at jeg ikke kommer meg uti på egenhånd, de må løfte meg [med kran] over alle de andre badende. Det er uverdigg.

- Ufør innbygger

Vi har lært om de hverdagsreisende...

Innsikter kan uttrykkes i form av såkalte personas: En representasjon av relevante brukergrupper. Disse kan brukes i videre ideutvikling. I møte med innbyggerne på Vevelstad og Langhus så vi særlig disse fire typene.

Selvstendige Sanna

- 58 år. Ufør grunnet helseproblemer i godt voksen alder. Kan ikke kjøre bil av den grunn.
- Kulturinteressert og liker å ha mye som skjer. Reist verden rundt.
- Sosial, selvstendig og mye driv. Om hun ikke kan ordne seg selv, sitter det langt inne å be om hjelp.
- Stort nettverk og gode naboer, men merker at det er mye tid å fylle på dagen.
- Er på tur i området 3 ganger om dagen sommerstid. Om vinteren blir mye av tiden tilbragt inne.

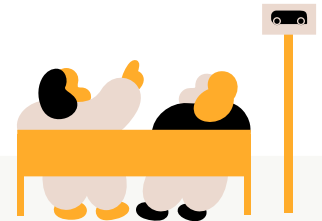
“ Kan ikke kjøre bil pga helsa. Så da hadde det vært fint at det skjedde noe her. Konserter, kultur, kafé... Noe å få jentene i Ski hit etter.

Tom Tidsklemma

- 38 år. Gift og med to barn. Valgte Langhus pga. nærhet til besteforeldre og avlastning.
- Pendler til Oslo hver dag. Har sitt sosiale nettverk og liv i Oslo.
- Aktiv livsstil. Trener fast og er fotballtrener for barnas lag. Engasjert i barnas oppvekstmiljø. Hektiske ettermiddager med treninger og kjøring.
- Har nok med seg og sitt akkurat nå.
- Bruker bilen til alt. Husholdningen har 2 biler for å få hverdagen til å gå opp.

“ Akkurat der jeg er i livet nå, så er jeg ikke på utkikk etter noe mer eller noe nytt.

Ekteparet Ellen og Einar

- I midten av 70-årene. Bodd på Langhus siden 80-tallet.
- Fysiske friske og sosiale heldigvis, men skulle gjerne hatt mer å fylle dagtiden med.
- Savner den tida man bare gikk til folk på besøk.
- Deltar på det som skjer. Ser frem til det månedlige 60+treffet. Støtter opp rundt kaféen på sykehjemmet fordi driveren er så hyggelig, og middagen billig. Selv om det er få kognitivt friske å snakke med.

“ *Folk har blitt perifere. Skal du bli kjent i et nabolag så må du ha barn eller hund.* ”

Loke Lukas

- Går i 9. klasse. Kjøres til skolen hver dag, særlig etter den irriterende ombyggingen som har gjort skoleveien 200 meter lengre.
- Spiller håndball og ettermiddagene tilbringes på trening eller hjemme stort sett.
- Gamer endel med kompiser hjemmefra. Tusler til Kiwi og kjøper muffins til 10 kroner om han er ute med venner.
- Brukte Langhus kafé i 8. klasse, men syns ikke det er noe for de i niende. Det er liksom for “de nye” på skolen.
- Drar til Ski Storsenter eller Oslo om han skal henge eller shoppe.

“ *Næh, jeg bruker ikke Langhus kafé. Det er liksom motsatt vei av der jeg bor.* ”

Mulighetsrom

Et mulighetsrom peker på en overordnet retning man kan jobbe i for å komme opp med flere ulike ideer til konkrete løsninger.

Innsiktene fra feltarbeidet på Vevelstad ble oversatt til tre mulighetsrom som synliggjør ulike utfordringer og avdekkede behov. Det stjernemerke mulighetsrommet ble valgt som utgangspunkt for arbeidet i designsprinten.

“Vevelstad - by day”

Å faktisk orke å komme seg ut i vinterhalvåret handler for mange om noe å ta seg til og å dra til. Dette mulighetsrommet handler om å skape mer liv og aktivitet i Vevelstad på dagtid, for økt trivsel og livskvalitet hos innbyggergrupper som har behov for noe å fylle tiden med. For å realisere dette bør lokale myndigheter, frivillige organisasjoner og næringslivet samarbeide om å skape et sosialt bærekraftig samfunn tilgjengelig for alle. Dette kan være å utvikle planer for å åpne opp og utvikle eksisterende fasiliteter og arrangementer for flere brukergrupper, og å tilrettelegge for sambruk av lokaler og utstyr.

Hvordan kan man skape meningsfulle dagtidsaktiviteter til innbyggerne i Vevelstad, særlig eldre eller personer som er hjemmeværende?

T.G.I. Vevelstad

Vi vet at “alt” skjer alle andre steder enn Langhus/Vevelstad. Oslo, Ski og Vinterbro blir dit man drar for å handle, møte folk, spise, dra på quiz, konsert osv. Mangelen på tilbud på Vevelstad blir en “catch 22”: Man drar andre steder fordi det mangler tilbud på Vevelstad, og det blir vanskelig å få noe til å skje når ingen er der. Dette mulighetsrommet handler om å finne måter å tenne ilden for Vevelstad i helgene, og se om den ilden kan brenne videre i hverdagene.

Hvordan kan vi gjøre Vevelstad til en destinasjon for nærområdet på fritiden og helgene, men også være en naturlig destinasjon for innbyggere fra andre steder?

Vevelstad Togstasjon

Vevelstad togstasjon er mye brukt av både pendlere og ungdom for å komme seg til Oslo og Ski. Den har en pendlerparkering, et sykkelhotell og er blitt et naturlig midtpunkt i området. Likevel er det mange kalde og våte dager i et norsk år, og den sosiale effekten av dette midtpunktet svekkes av at man står utendørs og hutrer.

Hvordan kan vi tenke nytt rundt Vevelstad stasjon for å skape bedre møter mellom reisende og innbyggere?

Fra felt til testbar idé

Designsprinten handlet om å utvikle konkrete løsninger til mulighetsrommene, som man i neste runde kan prototype og teste. Alle geniale ideer er bare en hypotese frem til det er testet i virkeligheten. Ved å teste tidlig unngår man å kaste bort verdifull tid på ideer som bare fungerer på papiret.

I løpet av 5 timer skisserte to grupper opp hver sin løsning for hvordan man kan gå frem for å etablere, utvikle og teste prototypene. Begge gruppene valgte å jobbe med mulighetsrommet “TGI Vevelstad” (forrige side).

▲ Bilde: Sluttpresentasjonen i designsprinten

Prototype #2

”Book a parking spot”

Prosjektområdet inneholder en stor og mye brukt pendlerparkering i dag. En konsekvens av fremtidig utvikling av området er at parkeringsområdet vil bli omgjort til andre ting. Dette kan vi begynne å teste alt nå!

Forslaget er å i en tidsavgrenset periode konvertere deler av parkeringsplassen til et eventområde. Nødvendig antall parkeringsplasser lånes eller leies ut til organisasjoner, initiativtakere, lag etc. for å arrangere og tilby sine aktiviteter, for eksempel kan sykkelreparasjon, pop up-butikker, konserter, balkongdyrkingskurs, badminton, hundekurs, parsellhage, dekkskift, foodtrucks osv.

Når: I forbindelse med mobilitetsuka 16.-22.sept 2023. Politisk målsetting om å prioritere dette og da kan kommunadministrative ressurser brukes til å planlegge og gjennomføre.

Mål: Å skape positive assosiasjoner til området og forberede endringen som skal skje i området. I tillegg til å lære mer om behovene området har.

Prototypen kan:

- Skape en bilde hos innbyggerne om at området *kan* være noe annet (enn pendlerparking).
- Lære oss noe om hva som slår an og hvor mye plass som trengs til det slik at man i større grad kan bygge riktig.
- Teste ulike konsepter og eventer for å få folk sammen ute.

▲ Bilder: Av prototypskisser

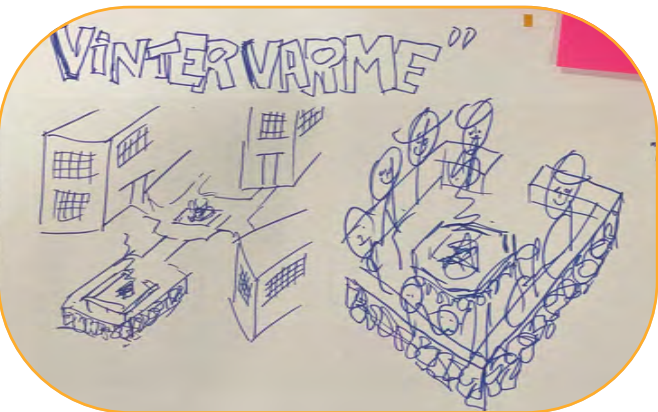
Prototype #1

Vintervarme

Uteområdene på Vevelstad er ikke nevneverdig gjestmilde i vinterhalvåret. Hva om man hadde hatt utendørs sittegrupper med bålpanne og kanskje ly fra været? Arbeidsgruppen ser for seg at med slike stasjoner spredt rundt i området kan man skape naturlige møtepunkt når det både er mørkt og nedbør.

Prototypen kan:

- Identifisere hvor og om en møteplass kan fungere ulike steder.
- Teste ulike konsepter og eventer for å samle innbyggerne rundt en slik plass.
- Være med å bygge inkluderende fellesskap og nabolag ved å eksempelvis la personer som har falt litt utenfor ha ansvar for å drifte møteplassen(e).

Hvordan teste?

Uavhengig hvilken ide man ønsker å teste i Vevelstad er det visse steg som vil være nødvendige å utføre. Husk at dette ikke er et prosjekt for å implementere noe nytt permanent, men innenfor rimelighetens grenser opprette en test for å lære noe spesifikt om målgruppen, sted, bruk, behov og selve ideen.

1

Før dere igangsetter testen

Det er viktig å avklare hvordan man ønsker å organisere testen. Det er viktig å avklare spørsmål som:

- Hvilken effekt ønsker man å måle? Krever dette at man måler noe på forhånd?
- Hvem skal eie/administrere testen?
- Trenger man å rekruttere ildsjeler?
- Hvor skal testen spesifikt finne sted?
- Hvem betaler for dette? Kan man samarbeide med noen aktører?

2

Under selve testen

- Hvis det er nødvendig, utfør en nullpunktsmåling før dere setter i gang: Hva er status i dag?
- Opprett / installer ideen og mål effekten av denne i henhold til hva dere ønsker å faktisk teste.
- Analyser funnene, og lær av testen.
- Gjør nødvendige justeringer eller forandringer (iterasjoner) på testen for å få ut lærdommer dere mener er hensiktsmessige.
- Avslutt testen.

3

Etter testen

- Oppsummer resultatene. Her er det viktig at testen er vellykket om man fikk besvart problemstillingen og fikk belyst spørsmålene man hadde innledningsvis, og ikke om løsningen fikk positiv eller negativ respons. Funnene vil være interessante og relevante uansett.
- Sammenfatt lærdommene, avklar om dere ønsker en ny runde med tester, eller om funnene kan implementeres i andre større prosjekter.

